EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 14.12.2021
COM(2021) 793 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

o provádění směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích

1 Úvod

Směrnice o průmyslových emisích[1] je hlavní právní nástroj EU, jenž reguluje emise, které vytváří asi 52 000 zařízení zemědělského zpracovatelského průmyslu v celé EU. Patří mezi ně mimo jiné: elektrárny, rafinérie, výroba oceli, neželezných kovů, cementu, vápna, skla, chemických látek, buničiny a papíru, potravin a nápojů, úprava a spalování odpadu a intenzivní chov drůbeže nebo prasat. Jejím cílem je dosáhnout významných přínosů pro životní prostředí a lidské zdraví, zejména prostřednictvím povinného uplatňování nejlepších dostupných technik (BAT). Odvětví uvedená ve směrnici o průmyslových emisích mají v rámci Evropy významný podíl na emisích do ovzduší a vody, jakož i na vzniku průmyslového odpadu. Odhaduje se[2], že vytvářejí až 23 % hmotnostních všech emisí do ovzduší EU a přibližně 40 % všech emisí skleníkových plynů EU[3].

U emisí do vody je situace méně jasná, ale odhaduje se, že představují 20 až 40 % emisí těžkých kovů a 30 až 60 % znečišťujících látek jiných než živiny a organický uhlík.

Referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách (BREF) vypracovává Evropský úřad pro integrovanou prevenci a omezování znečištění (EIPPCB) při Společném výzkumném středisku Evropské komise. Tvorba referenčních dokumentů o nejlepších dostupných technikách zahrnuje intenzivní účast zúčastněných stran na procesu založeném na důkazech a datech. Referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách (BREF) obsahují závěry o nejlepších dostupných technikách (dále jen „závěry o BAT“), které nabývají právní moci jejich přijetím prostřednictvím prováděcích rozhodnutí Komise. Závěry o BAT poskytují rámec nejlepších dostupných technik příslušným odvětvím zemědělského zpracovatelského průmyslu a příslušné orgány se jimi musí řídit, když stanovují podmínky povolení.

Článek 73 směrnice o průmyslových emisích Komisi ukládá povinnost do 7. ledna 2016 a poté každé tři roky předložit Radě a Evropskému parlamentu zprávu o počáteční fázi provádění. Zpráva o počáteční fázi provádění byla uveřejněna v roce 2017[4]. Tato zpráva shrnuje údaje shromážděné členskými státy v období provádění 2013–2018 a zahrnuje jak postup učiněný od vylepšení systému podávání zpráv v roce 2018 (viz oddíl 2), tak posouzení směrnice o průmyslových emisích z roku 2020 (viz oddíl 5). Zpráva také popisuje další opatření na úrovni EU, která byla vykonána na podporu provádění směrnice o průmyslových emisích.

[1]Směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17).

[2] Contribution of industry to pollutant emissions to air and water (Podíl průmyslu na emisích znečišťujících látek do ovzduší a vody) (https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/c4bb7fee-46df-4f96-b015-977f1cca2093/details).

[3] Pracovní dokument útvarů Komise SWD(2020) 181 final.

[4]Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o provádění směrnice 2010/75/EU, COM(2017) 727.

Ve svém sdělení o Zelené dohodě pro Evropu[5] Komise ohlásila revizi opatření EU, která se týkají znečištění vytvářeného velkými průmyslovými zařízeními, jako jeden z hlavních pilířů svého akčního plánu nulového znečištění[6], jehož cílem je také zajistit soulad s politikami v oblasti klimatu, energetiky a oběhového hospodářství.

V září 2020 Komise zveřejnila pracovní dokument útvarů Komise hodnotící směrnici o průmyslových emisích, který poskytl komplexní vyhodnocení jejího provádění a fungování. V návaznosti na závěry hodnocení začala Komise směrnici o průmyslových emisích revidovat. Revizní legislativní balíček se plánuje na první čtvrtletí roku 2022. Komise zveřejnila počáteční posouzení dopadů a poradila se s veřejností a zúčastněnými stranami[7]. V této souvislosti se tato zpráva zabývá také budoucností a obsahuje závěry užitečné pro revizi směrnice o průmyslových emisích.

2 Podávání zpráv členskými státy

Článek 72 směrnice o průmyslových emisích požaduje, aby členské státy podávaly Komisi zprávy o svém provádění směrnice o průmyslových emisích, jakož i podrobné výroční informace o velkých spalovacích zařízeních.

Prováděcí rozhodnutí Komise 2012/795/EU[8] popisuje druh informací, které členské státy měly Komisi za období provádění 2013–2016 předložit.

Novější prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1135[9], které vychází z dosavadních zkušeností, umožnilo významný vývoj postupu podávání zpráv, které nyní probíhá každý rok (namísto každých tří let) a používá elektronický nástroj (rejstřík průmyslových lokalit EU[10]), který Komise zpřístupnila všem členským státům. Ačkoli členské státy čelily určitým počátečním problémům, podávání zpráv je nyní mnohem systematičtější a harmonizovanější.

Zprávy členských států v rámci obou režimů podávání zpráv (období 2013–2016 a 2017–2018[11,12]) byly vyhodnoceny a shrnutí těchto hodnocení jsou k dispozici online[13].

---

[5] COM(2019) 640 final.

[6] Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Cesta ke zdravé planetě pro všechny – Akční plán EU: „Vstříc nulovému znečištění ovzduší, vod a půdy“ (COM/2021/400 final).

[7] https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/ied/evaluation.htm

[8] Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 12. prosince 2012 o druhu, formátu a četnosti informací zpřístupňovaných členskými státy pro účely podávání zpráv o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích; Úřední věstník Evropské unie L 349 ze dne 19. prosince 2012.

[9] Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1135 ze dne 10. srpna 2018, kterým se stanoví druh, formát a četnost informací, které mají členské státy zpřístupnit pro účely podávání zpráv o provádění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích; Úřední věstník Evropské unie L 205 ze dne 14. srpna 2018.

[10] Dále jen „rejstřík EU“, přístupný na portálu průmyslových emisí (https://industry.eea.europa.eu/).

[11] Slovensko za období 2017–2018 zprávu nepodalo.

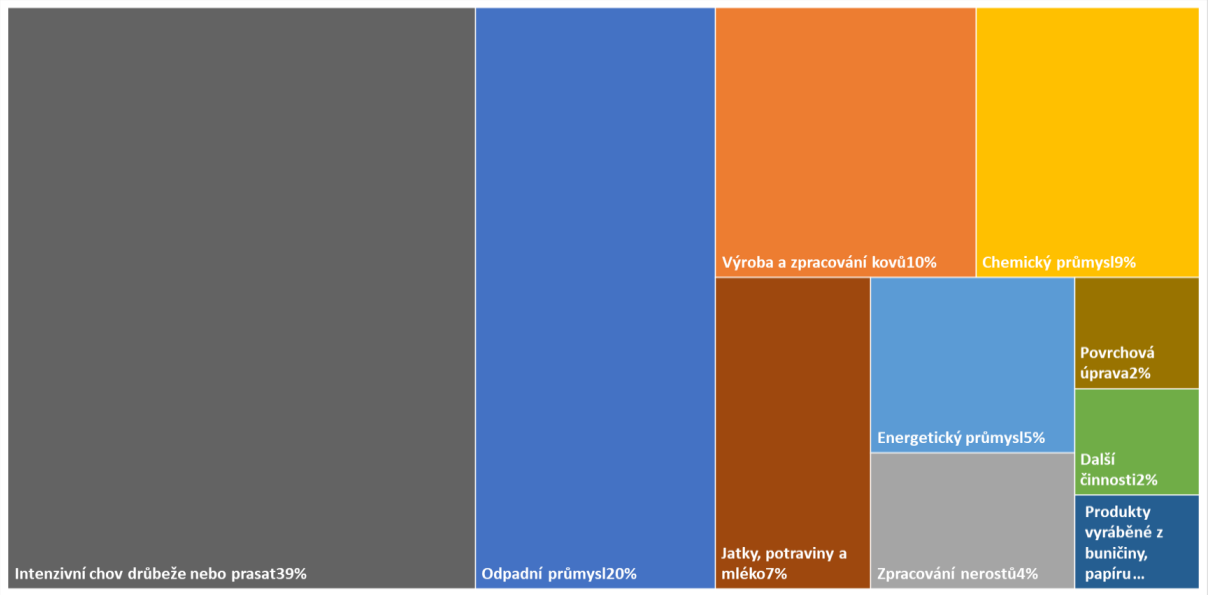
[12] Ačkoli Spojené království bylo v období 2017–2018 členským státem, v analýze za toto období není zahrnuto.

3 Provádění směrnice o průmyslových emisích[14]

Počet zařízení

Za rok 2018 byly předloženy informace o 51 917 zařízeních, což znamená 9% nárůst v počtu zařízení od roku 2015.

Největší počet zařízení je hlášen v odvětví intenzivního chovu drůbeže a prasat – 39 % všech zařízení. Relativní podíl jednotlivých odvětví podle směrnice o průmyslových emisích je na obrázku 1.

Obrázek 1 – Podíl zařízení v jednotlivých odvětvích podle směrnice o průmyslových emisích v roce 2018[15]

Vydávání povolení

Podle článku 4 směrnice o průmyslových emisích nesmí být žádné zařízení, na něž se směrnice vztahuje, provozováno bez povolení.

V roce 2018 bylo hlášeno, že 87 % zařízení v provozu má povolení, ale zbývají některá zařízení, která podle dostupných zpráv povolení nemají – zejména se jedná o zařízení odpadového hospodářství (17 % zařízení v provozu v daném odvětví) a chemického průmyslu (16 % zařízení v provozu v daném odvětví). Největší počet zařízení bez povolení byl oznámen v případě zařízení provozovaných v odvětví intenzivního chovu drůbeže nebo prasat (2 685 zařízení, což představuje 14 % zařízení v provozu). Sedm členských států

[13] CIRCABC>environment>IED>Library>Studies> 2019 - Implementation Report 2013 – 2016 a CIRCABC>environment>IED>Library>Studies> 2021 - Implementation Reports for 2017 and 2018

[14] Informace uvedené v tomto oddíle nezahrnují zprávy od Spojeného království.

[15] Zdroj: Hodnocení a shrnutí zpráv členských států podle prováděcího rozhodnutí Komise 2018/1135/EU, RICARDO, 2021.

ohlásilo případy zařízení bez povolení, která se nacházejí hlavně v Dánsku, Německu, Řecku a Španělsku. Není však jasné, zda povolení chybí, nebo došlo k chybě ve zprávě. Od roku 2018 musí například členské státy v případě, že zařízení nedostalo povolení, uvést, jaké donucovací opatření proti dotčenému provozovateli zařízení uplatnily (a nahlásit tuto skutečnost rejstříku EU). Počet zařízení bez povolení je nicméně větší než množství donucovacích opatření hlášených rejstříku EU, což ukazuje, že je třeba další objasnění (viz oddíl 6).

Mezní hodnoty emisí

Podle čl. 15 odst. 3 směrnice o průmyslových emisích mezní hodnoty emisí uvedené v podmínkách povolení zajistí, že emise za běžných provozních podmínek nepřekročí úrovně emisí spojené s nejlepšími možnými technikami (BAT-AEL), jak uvádí příslušná prováděcí rozhodnutí Komise.

Francie, Německo, Itálie a Švédsko nahlásily 22 případů, u nichž jsou mezní hodnoty emisí v podmínkách povolení přísnější než úrovně emisí spojené s nejlepšími dostupnými technikami. V této souvislosti je vhodné poznamenat, že přísnější podmínky povolení byly hlášeny podle čl. 14 odst. 4 směrnice o průmyslových emisích (s cílem dosáhnout větších snížení emisí, než jsou snížení dosažitelná použitím nejlepších dostupných technik obsažených v přijatých závěrech o BAT) v šestnácti případech a podle článku 18 (s cílem splnit normy kvality životního prostředí v případě ovzduší a vody) v pěti případech. V jednom případě ohlášeném Německem byly stanoveny přísnější podmínky povolení v souladu s oběma články – čl. 14 odst. 4 a článkem 18 směrnice o průmyslových emisích. Přísnější podmínky povolení byly zpravidla stanoveny pro zařízení, která spadají do sklářského průmyslu. To však může být pouze ovlivněno skutečností, že závěry o BAT pro toto odvětví byly jedny z prvních, které byly přijaty podle směrnice o průmyslových emisích, a od dané doby došlo v oblasti technik snižování emisí k technologickému pokroku.

Výjimky podle čl. 15 odst. 4

Podle čl. 15 odst. 4 směrnice o průmyslových emisích může příslušný orgán v konkrétních případech stanovit mírnější mezní hodnoty emisí než ty, které jsou stanovené v prováděcích rozhodnutích Komise. Tuto výjimku je možné použít v případech, kdy by dosažení emisních úrovní v rámci úrovní emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami vedlo k neúměrně vysokým nákladům ve srovnání s přínosy pro životní prostředí.

Podle vykázaných informací bylo v souladu se závěry o BAT povoleno 133 výjimek u 98 zařízení v 15 členských státech (Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Maďarsko, Irsko, Itálie, Portugalsko, Rumunsko, Španělsko a Švédsko) a největší množství výjimek udělilo Švédsko, Česká republika a Itálie. Největší množství výjimek bylo uděleno zařízením, která spadají pod závěry o BAT pro výrobu skla, a za nimi následovala zařízení, pro něž platí závěry o BAT pro výrobu buničiny, papíru a lepenky. Více výjimek bylo uděleno v případě emisí do ovzduší (pro 59 úrovní emisí

spojených s nejlepšími dostupnými technikami z celkových 811 v závěrech o BAT) než emisí do vody (pro 24 úrovní emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami z celkových 252 v závěrech o BAT).

Nejdéle trvající výjimka souvisela se závěry o BAT týkajícími se výroby skla (v jednom případě ohlášeném Českou republikou to bylo až 202 měsíců). Na dobu neurčitou bylo uděleno 22 výjimek. Dlouhodobé výjimky nebo výjimky udělené na dobu neurčitou neodporují příslušnému ustanovení směrnice o průmyslových emisích, které výslovně nestanovuje žádnou lhůtu, ale prošetřují se v souvislosti s probíhající revizí směrnice o průmyslových emisích.

Základní zprávy

Podle čl. 22 odst. 2 směrnice o průmyslových emisích se v případech, kdy činnost zahrnuje používání, výrobu nebo uvolňování příslušných nebezpečných látek, a s ohledem na některé okolnosti předloží základní zpráva s cílem posoudit stav půdy a kontaminaci podzemních vod v místě zařízení[16].

Pouze šest členských států (Kypr, Estonsko, Finsko, Maďarsko, Rumunsko a Slovinsko) ohlásilo, že všechny povinné základní zprávy byly předloženy. Některé ze zbývajících členských států základní zprávy nepředložily, přestože od nich byly podle čl. 22 odst. 2 směrnice o průmyslových emisích požadovány. To se týkalo především zařízení provozovaných v Rakousku, Dánsku, Francii, Německu, Itálii, Nizozemsku, Polsku, Portugalsku a Švédsku.

V průměru je 57 % povinných základních zpráv předloženo včas. V případě zařízení, na která se uplatňují závěry o BAT pro vydělávání kůží a kožešin, bylo ohlášeno jen 14 % (čtyři zprávy z požadovaných 28) základních zpráv jako předložených. To naznačuje, že daná průmyslová činnost má problémy s prováděním nebo dodržováním ustanovení. Celkově vzato se zdá, že provádět a dodržovat ustanovení je v tomto ohledu pro členské státy napříč průmyslovými odvětvími obtížné.

Uplatněná donucovací opatření

Členské státy podle čl. 8 odst. 1 směrnice o průmyslových emisích přijmou nezbytná opatření s cílem zajistit soulad s podmínkami povolení.

Šest členských států ohlásilo donucovací opatření (Chorvatsko, Kypr, Německo, Itálie, Polsko a Španělsko). Většina členských států ohlásila jeden až jedenáct případů donucovacích opatření. Vykázanými donucovacími opatřeními jsou ve většině případů soudní řízení.

[16] Základní zpráva se předloží před začátkem provozu zařízení nebo před tím, než se po 7. lednu 2013 poprvé aktualizuje povolení zařízení.

Inspekce – prohlídky na místě

Členské státy musí podle článku 23 směrnice o průmyslových emisích zřídit systém pro inspekce zařízení spadajících do působnosti této směrnice v oblasti životního prostředí.

Četnost prohlídek na místě se stanoví na základě systematického posuzování příslušných rizik a v případě zařízení představujících nejvyšší riziko musí probíhat alespoň jednou za rok a v případě zařízení představujících nejnižší riziko alespoň jednou za tři roky.

Členské státy ohlásily, že prohlídka na místě je napříč EU každý rok provedena v průměru ve 49 % zařízení. Ve Francii, Řecku, Nizozemsku, Portugalsku a Španělsku se však prohlídky na místě podle zpráv prováděly v méně než 25 % zařízení. Na základě těchto informací není možné rozhodnout, zda inspekce ve všech zařízeních proběhla včas, nebo ne, a to ze dvou důvodů:

- povinnost ohlašovat četnost prohlídek na místě v rejstříku EU začala teprve v období 2017–2018 a informace ještě nejsou k dispozici pro dostatečné časové řady,
- v rejstříku EU nejsou k dispozici žádné informace o tom, zda se prohlídky na místě v zařízeních mají vykonávat častěji než jednou za tři roky v závislosti na tom, jaké riziko představují pro životní prostředí.

Velká spalovací zařízení

V roce 2018 bylo v rejstříku EU nahlášeno 3 162 velkých spalovacích zařízení. Většina z nich má celkový jmenovitý tepelný příkon mezi 50 a 300 MW. Největší počet velkých spalovacích zařízení je provozován v Německu (534 v roce 2018). Sedm dalších členských států oznámilo více než 100 velkých spalovacích zařízení (Finsko, Francie, Itálie, Nizozemsko, Polsko, Španělsko a Švédsko). Devatenáct členských států oznámilo méně než 100 velkých spalovacích zařízení.

Velká spalovací zařízení mohou dostat časově omezenou výjimku, která jim umožňuje odchýlit se od mezních hodnot emisí předepsaných přílohou V směrnice o průmyslových emisích na základě článků 31 až 35 směrnice. Tyto výjimky byly uděleny poměrně malému množství velkých spalovacích zařízení (viz tabulka 1).

Tabulka 1 – Počet výjimek udělených velkým spalovacím zařízením k roku 2018[17]

Druh výjimky pro velká spalovací zařízení	**Počet velkých spalovacích zařízení využívajících výjimku k roku 2018**
Článek 31 – použít minimální procentuální stupně odsíření místo mezních hodnot emisí pro SO_2	16
Článek 32 – zařízení zařazená do přechodného národního plánu členského státu podléhají celkovému emisnímu stropu, který se od roku 2016 do poloviny roku 2020 lineárně snižoval	234
Článek 33 – odchylka, kterou se zohledňuje omezená životnost zařízení a která umožňuje nejvýše 17 500 hodin provozu maximálně do 31. prosince 2023	117
Článek 34 – malé izolované soustavy	22
Článek 35 – centrální zdroje tepla	217

Zařízení na spalování odpadu

V roce 2018 bylo v rejstříku EU oznámeno 750 zařízení na (spolu)spalování odpadu s celkovou nominální kapacitou vyšší než 2 tuny za hodinu, na něž se vztahuje směrnice o průmyslových emisích. Nejvyšší počet těchto zařízení ohlásila Francie (179), Německo (149) a Švédsko (117). Celkově v EU většinu zařízení představují spíše zařízení na spalování odpadu než na spoluspalování odpadu. To je dáno tím, že Francie a Německo mají velmi velké množství zařízení na spalování odpadu, zatímco v ostatních členských státech převažují zařízení na spoluspalování odpadu, avšak v relativně menším počtu. Největší část spaloven má kapacitu mezi 2 a 25 tunami za hodinu.

Zařízení používající organická rozpouštědla

V roce 2018 bylo oznámeno 26 022 zařízení, která používají organická rozpouštědla a vztahuje se na ně kapitola V směrnice o průmyslových emisích. Malá část z nich (3 570, tedy 14 % z celkového počtu) se řídí plánem snižování emisí podle čl. 59 odst. 1 písm. b) směrnice o průmyslových emisích a ještě menší část (77 zařízení, tedy 0,3 % z celkového počtu) dostala výjimku podle článku 59, která zařízením umožňuje překročit mezní hodnoty emisí.

Přístup veřejnosti k informacím

Podle článku 24 směrnice o průmyslových emisích se povolení a výsledky monitorování emisí zpřístupní veřejnosti. Veřejnosti se zpřístupní též zprávy o prohlídkách na místě (čl. 23 odst. 6 směrnice o průmyslových emisích).

[17] Zdroj: Hodnocení a shrnutí zpráv členských států podle prováděcího rozhodnutí Komise 2018/1135/EU, RICARDO, 2021.

Pro veřejný přístup k této dokumentaci (článek 24 směrnice o průmyslových emisích) je možné využít centrální registry povolení na vnitrostátní úrovni ve 20 členských státech a na regionální úrovni v pěti členských státech (Belgie, Německo, Nizozemsko, Polsko a Španělsko); v těchto případech však neexistují registry pro všechny regiony. Snadnost přístupu k této dokumentaci a její čitelnost je navíc někdy negativně ovlivněna jejím formátem a velkým množstvím povolení a souvisejících dokumentů dostupných pro jednotlivá zařízení.

Informace týkající se prohlídek na místě jsou často omezené. Využití centrálních registrů povolení ke zveřejňování zpráv o prohlídkách na místě (Rakousko, Bulharsko, Česká republika a Dánsko) zlepšuje jejich dostupnost, které napomáhá i využití společného vzoru zprávy (Rakousko, Česká republika, Rumunsko a některé regiony Španělska).

Pokud jde o údaje z monitorování emisí, zveřejňují se pro všechna zařízení v omezeném rozsahu. V několika případech byly vytvořeny databáze, které údaje zpřístupňují, ale ve většině případů jsou informace dostupné prostřednictvím výročních zpráv.

4 Opatření na úrovni EU

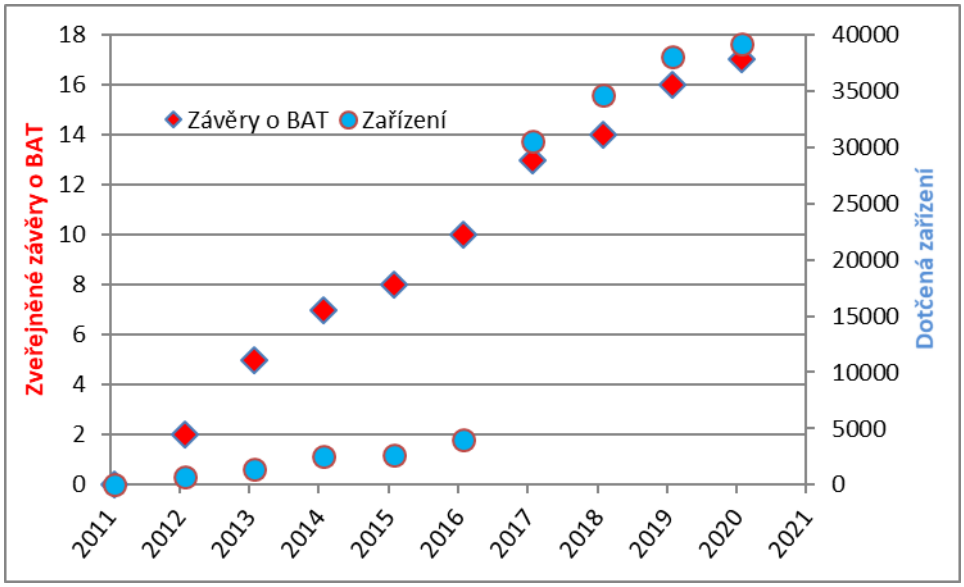
Komise na úrovni EU zavedla mnohá opatření, aby podpořila provádění směrnice o průmyslových emisích.

Závěry o BAT

Všechny podniky, na něž se vztahuje kapitola II směrnice o průmyslových emisích, jsou povinny používat nejlepší dostupné techniky podle čl. 11 písm. b) směrnice. Do doby vypracování této zprávy bylo zveřejněno 17 závěrů o BAT pro různá průmyslová odvětví v podobě prováděcích rozhodnutí v Úředním věstníku EU[18].

Obrázek 2 níže podává přehled souhrnného počtu závěrů o BAT zveřejněných od doby vstupu směrnice o průmyslových emisích v platnost a přibližný počet zařízení, kterých se týkaly. Doposud zveřejněné závěry o BAT zahrnují více než 70 % zařízení spadajících pod směrnici o průmyslových emisích.

[18] Závěry o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro velká spalovací zařízení (prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/1442) byly zrušeny rozsudkem Tribunálu Soudního dvora EU ze dne 27. ledna 2021. Zůstávají však platné do té doby, než vstoupí v platnost nové prováděcí rozhodnutí Komise, což musí nastat do 12 měsíců od data rozsudku, tj. nejpozději do 27. ledna 2022.

Obrázek 2 – Vývoj závěrů o BAT a dotčených zařízení

Podpora dodržování a provádění směrnice

Hlavní odpovědnost za účinné provádění požadavků směrnice o průmyslových emisích nesou příslušné vnitrostátní orgány. Jejich úkoly zahrnují vydávání povolení, posuzování příslušných mezních hodnot emisí a dalších podmínek, posuzování žádostí o výjimku a obecně zajištění toho, aby zařízení byla provozována správně. Komise tyto orgány podporuje, aby byl zajištěn srovnatelný a harmonizovaný přístup na vnitrostátní úrovni v souladu s právem EU.

V roce 2019 Komise vytvořila online platformu[19], na níž mohou členské státy a zástupci příslušných orgánů diskutovat, vyměňovat si znalosti a zkušenosti a získat přístup ke zdrojům týkajícím se provádění směrnice o průmyslových emisích. Komise navíc pořádá řadu pracovních setkání a webových seminářů, které usnadňují výměnu informací týkajících se konkrétních otázek mezi příslušnými orgány členských států. Do doby vypracování této zprávy se již konalo osm takových akcí.

Komise také na internetu zpřístupnila souhrn odpovědí na otázky týkající se provádění směrnice[20].

Mezinárodní činnosti

Jedna oblast práce Komise věnovaná směrnici o průmyslových emisích se zaměřuje na podporu organizací v jiných částech světa, které využívají nejlepší dostupné techniky nebo o ně mají zájem, a na sdílení informací a zkušeností s nimi. Komise podporuje práci probíhající v Izraeli, Kazachstánu, Rusku a Jižní Koreji, jejímž cílem je vypracovat povolovací režimy

[19] https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/ied/implementation.htm
[20] CIRCABC>environment>IED>Library>Questions answered by DG ENV

pro průmysl založené ve velké míře na přístupu EU, tedy na nejlepších dostupných technikách a referenčních dokumentech o BAT. Komise rovněž podporuje Energetické společenství[21] v jeho krocích při plnění environmentálních cílů směrnice o průmyslových emisích pro velká spalovací zařízení.

Komise vzhledem k širšímu dosahu podporuje projekt OECD[22] v této oblasti a začala překládat závěry o BAT do jazyků, které nejsou jazyky Unie[23].

5 Hlavní zjištění vyplývající z hodnocení směrnice o průmyslových emisích

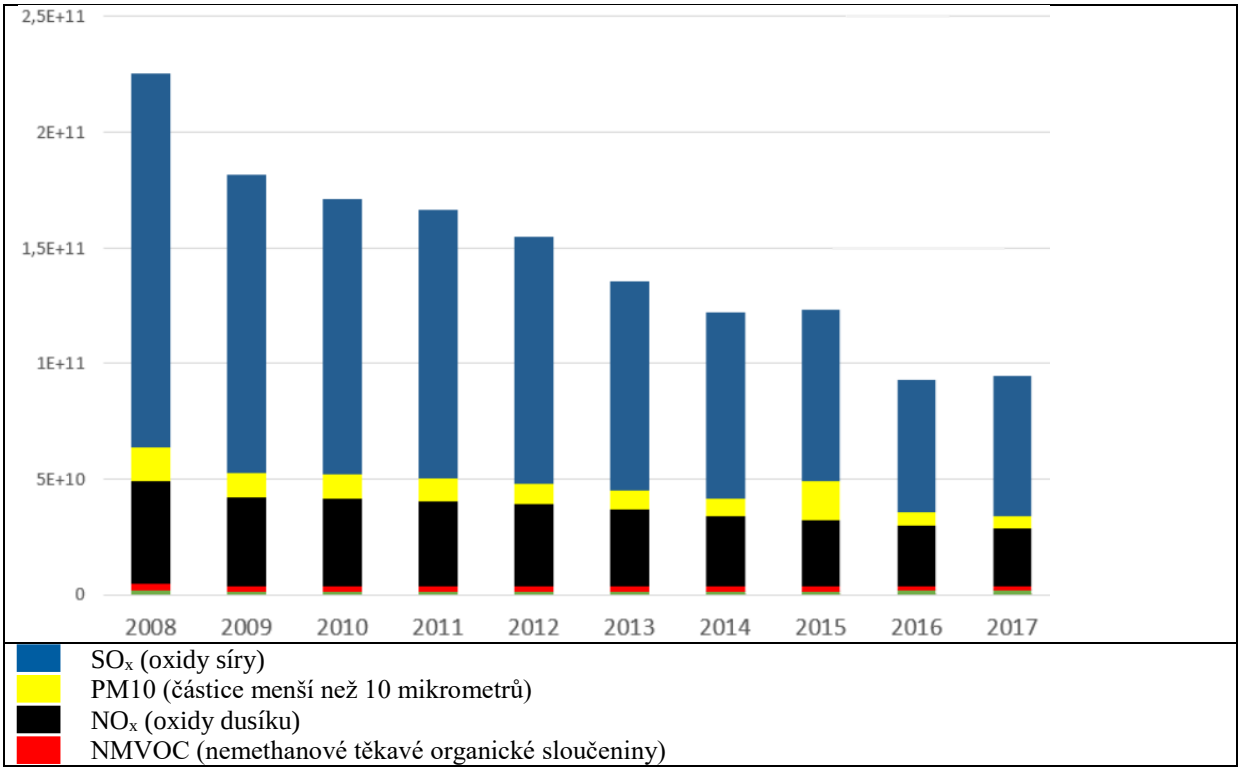
Hodnocení bylo podpořeno externí studií, která čerpala ze studia literatury a sekundárního výzkumu, cílených konzultací, dvanáctitýdenní veřejné konzultace a dvou pracovních setkání zúčastněných stran. Pracovní dokument útvarů Komise s výsledky hodnocení byl zveřejněn[24] v září roku 2020. Hodnocení přineslo tato hlavní zjištění:

Účinnost

Směrnice o průmyslových emisích zavedením povolování na základě nejlepších dostupných technik účinně snižuje dopady odvětví, která spadají do její působnosti, na životní prostředí a omezuje narušování hospodářské soutěže v EU. Postup pro vytváření referenčních dokumentů o nejlepších dostupných technikách a pro určování těchto technik založený na spolupráci, inkluzi a důkazech funguje dobře a je považován za model spolupráce při řízení.

Směrnice o průmyslových emisích vedla k podstatnému omezení znečišťujících emisí do ovzduší (a souvisejících nákladů na škody, jak ukazuje obrázek 3) a v menší míře i emisí do vody. Omezené údaje naznačují, že emise do půdy ze zařízení spadajících pod směrnici o průmyslových emisích byly omezeny na nejmenší možnou míru. V případě některých dalších hledisek, jako je přínos k účinnému využívání zdrojů a oběhovému hospodářství, jakož i k méně toxickému způsobu výroby, je mnohem obtížnější stanovit jednoznačné závěry; existují však známky toho, že je směrnice o průmyslových emisích přínosná, i když v podstatně menším rozsahu.

[21] https://www.energy-community.org/
[22] http://www.oecd.org/chemicalsafety/risk-management/best-available-techniques.htm
[23] Arabská, čínská a ruská verze závěrů o BAT je dostupná na adrese https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/translation/index.html.
[24] https://europa.eu/!hR34Qx

Obrázek 3 – roční náklady na škody způsobené emisemi do ovzduší ze zařízení spadajících do působnosti směrnice o průmyslových emisích podle znečišťující látky vyjádřené v eurech[25]

K inovaci přispěla směrnice o průmyslových emisích jen v omezené míře. I když větší část práce je stále třeba udělat, zdá se, že došlo k jistému zlepšení i v dalších ohledech, jako jsou například přístup veřejnosti k informacím a přístup ke spravedlnosti.

Efektivita

Směrnice o průmyslových emisích je celkově vzato efektivní nástroj, který zjednodušil *acquis* EU. Celkové přínosy provádění závěrů o BAT významně převažují náklady. Žádná část směrnice o průmyslových emisích nevykazuje nepřiměřeně vysoké náklady, a nebyly zjištěny žádné zbytečné administrativní náklady. Na konkurenceschopnost EU má smíšené dopady, nejsou však k dispozici žádné důkazy o tom, že by tyto dopady byly významné.

Relevance

Všechny skupiny zúčastněných stran se domnívají, že směrnice o průmyslových emisích zůstává nadále relevantní pro potřeby, problémy a otázky EU. Je schopná reagovat na nové nebo vyvstávající otázky v oblasti životního prostředí, přestože v tomto ohledu existují omezení, a to v důsledku povahy a délky postupu přezkumu referenčních dokumentů o BAT.

Soudržnost

[25] Zdroj: Pracovní dokument útvarů Komise SWD(2020) 181 final.

Směrnice o průmyslových emisích se vyznačuje vysokou měrou vnitřní soudržnosti. Přesto však existují problémy s výkladem v souvislosti s různými aspekty, což dokládá i množství dotazů, které Komise dostává. Ty sice neodhalují zásadní rozpory a nesrovnalosti, mohly by se však blíže objasnit. Směrnice o průmyslových emisích je z velké části soudržná s ostatními politikami EU a do jisté míry podporuje jejich uplatňování. V některých oblastech, jako je vodní politika, by však bylo možné dosáhnout většího přínosu.

Přidaná hodnota EU

Směrnice o průmyslových emisích má značnou přidanou hodnotu, protože přináší mnoho důležitých výhod. Opatřeními EU byl zajištěn jednotnější přístup při přijímání průmyslových emisních norem účinných s ohledem na životní prostředí a při jejich monitorování a prosazování, přičemž mezi členskými státy existují jen malé odchylky. Samotný postup vypracování referenčních dokumentů o BAT by nebylo možné nahradit jednotlivými opatřeními členských států s podobnými dopady. Bez opatření EU by přinejmenším v mnoha členských státech existovaly méně přísné normy v oblasti životního prostředí. Výsledkem by byl celkově vyšší objem emisí a větší dopady na zdraví a životní prostředí. Navíc kdyby pokračovala původní situace charakterizovaná nejednotnými požadavky v oblasti životního prostředí, prodloužilo by to a možná i zhoršilo narušení vnitřního trhu EU, protože by byla upřednostňována zařízení, která nemusí investovat do technik účinných s ohledem na životní prostředí. Systém nejlepších dostupných technik směrnice o průmyslových emisích vedl do určité míry k opatřením ve třetích zemích po celém světě a byl také začleněn do řady mnohostranných dohod týkajících se životního prostředí. Zásady subsidiarity a proporcionality jsou ve směrnici o průmyslových emisích přiměřeně zohledněny, přičemž dobře fungují také oblasti odpovědnosti členských států a EU i jejich vzájemná spolupráce.

6 Závěry

V návaznosti na první zprávu o provádění směrnice vydanou v roce 2017 předkládá Komise v této zprávě druhý přehled stavu provádění směrnice o průmyslových emisích. Komise učinila na základě údajů od členských států za období 2013–2018 několik závěrů, které se do značné míry shodují se závěry z hodnocení směrnice o průmyslových emisích z roku 2020:

- Několik časově omezených ustanovení směrnice o průmyslových emisích, která udělovala výjimky velkým spalovacím zařízením, pozbylo účinnosti (články 32 a 34) nebo jí brzy pozbude (články 33 a 35). Protože velká spalovací zařízení jsou významným zdrojem emisí, a to především do ovzduší, monitoruje Komise systematicky stav po skončení těchto výjimek, aby ověřila, že jsou tato zařízení v souladu s mezními hodnotami emisí.

- Stále existují problémy při provádění, které se týkají například předkládání základních zpráv. Komise několik let poskytuje podporu příslušným orgánům členských států: tyto problémy zdůrazňují potřebu další podpory a komunikace.

- Přestože je dokumentace k povolením v mnoha členských státech veřejně přístupná, stále existuje prostor pro zlepšení, a to i pokud jde o technické otázky (přístupnost online, formát a srozumitelnost a jazyk dokumentů), dohledatelnost dokumentů (zejména pokud se s nimi nepracuje na vnitrostátní úrovni), dostupnost zpráv o prohlídkách na místě a údaje o monitorování. Tento bod je také předmětem šetření při probíhající revizi směrnice o průmyslových emisích.

- Nový systém podávání zpráv do rejstříku EU znatelně zjednodušil podávání zpráv a zlepšil jeho úplnost a jednotnost. Na základě výsledků provedeného posouzení se však bude muset vyřešit několik problémů týkajících se podávání zpráv, např. informace o povoleních, aktualizace povolení a výjimky.

Komise bude v následujících letech nadále zlepšovat kvalitu podávání zpráv a má v úmyslu docílit úspěchů v různých oblastech činností: nadále bude poskytovat podporu při provádění směrnice o průmyslových emisích a posuzovat dodržování souladu.

Komise bude dále analyzovat zjištěné případy, kdy ustanovení směrnice o průmyslových emisích nebyla ve významném rozsahu prováděna. Dojde-li Komise k závěru, že se jedná o důsledky systémových porušení směrnice o průmyslových emisích, přijme vhodná donucovací opatření.

Komise se dále zavázala k revizi směrnice o průmyslových emisích s cílem učinit z ní klíčový právní nástroj, který bude doprovázet přeměnu průmyslu EU potřebnou k tomu, aby EU dostála svým cílům v rámci Zelené dohody pro Evropu.